

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Gž 2/05
19.04.2005. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Vesne Popović, predsednika veća, Jasminke Stanojević i Mirjane Grubić, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik AB advokat, protiv tuženog "BB", čiji je punomoćnik BV advokat, radi zaštite autorskog prava i naknade štete, vrednost predmeta spora 5.000,00 dinara, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Kragujevcu P.br. 1/01 od 23.9.2004. godine, u sednici održanoj na dan 19.4.2005. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana žalba tuženog i potvrđuje presuda Okružnog suda u Kragujevcu P.br. 1/01 od 23.9.2004. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom, stavom prvim izreke, usvojen je tužbeni zahtev tužioca AA i obavezan tuženi "BB" iz Kragujevca da tužiocu isplati naknadu za eksploataciju njegovog patentnog prava objavljenog u "Glasniku intelektualne svojine" br. __ pod br. __ kao VV od 253.271,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.3.2001. godine kao dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude. Stavom drugim izreke, zabranjena je tuženom dalja proizvodnja i prodaja poluautomatskog lovačkog karabina izvedenog na osnovu standardne poluautomatske puške "M-77" namenjenog za civilne potrebe prvenstveno za lov koje je pravo tužilac zaštitio aktom JU P-616 od 5. 12.1996.godine pod pretnjom kažnjavanja odgovornog lica i izvršenja i stavom trećim, obavezan tuženi da tužiocu na ime troškova parničnog postupka isplati 63.865,42 dinara u roku od 15 dana pod pretnjom izvršenja.

Protiv navedene presude blagovremeno je izjavio žalbu tuženi pobijajući je zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

Tužilac je dao odgovor na žalbu sa predlogom da se žalba tuženog kao neosnovana odbije a tuženi obaveže da tužiocu naknadi troškove odgovora na žalbu u visini od 7.200,00 dinara.

Ispitujući pravilnost pobijane presude u smislu čl. 365. ZPP ("Službeni list SRJ", br. 15/99 i 3/02) koji se na konkretan slučaj primenjuje na osnovu ovlašćenja iz čl. 491. st. 1. ZPP ("Službeni glasnik RS", br. 125/2004), u granicama razloga navedenih u žalbi, Vrhovni sud, kao drugostepeni sud, našao je da žalba tuženog nije osnovana.

U postupku nisu učinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP, na koje Vrhovni sud, kao drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti.

Nije osnovano ni isticanje tuženog u žalbi o pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju i pogrešnoj primeni materijalnog prava.

Među strankama u toku parnice nije bilo sporno da tužiocu kao nosiocu zaštićenog patenta pod nazivom poluautomatski lovački karabin, pripada pravo na naknadu, jer tuženi u proizvodnji svog proizvoda "LKP 96a" koristi elemente tužiočevog patenta zaštićenog kod Zavoda za patente aktom br. P-216/96 od 5.2.1996. godine i koji je objavljen u glasniku "Intelektualne svojine" br. __ od __. godine bez odobrenja tužioca. Među strankama u toku parnice bila je sporna samo visina naknade koja tužiocu pripada za iskorišćavanje njegovog zaštićenog patenta u proizvodnji tuženog za period od 1998. godine. Veštačenjem od strane veštaka mašinske struke magistra GG, a na saglasan predlog punomoćnika stranaka, da se visina naknade za korišćenje tužiočevog patenta utvrdi prema kriterijumima predviđenim normativnim aktima tuženog, u prvostepenom postupku utvrđeno je da bi prema odgovarajućoj formuli za iskorišćavanje nagrade autorima tehničkog unapređenja (kao najvišeg oblika stvaralaštva u radnom odnosu) i u skladu sa odredbama Zakona o patentima tužiocu za sve vreme trajanja patenta (20 godina) pripadala naknada u visini od 723.632,95 dinara. Ovo zbog toga što tužilac sa tuženim nije zaključio poseban ugovor o iskorišćavanju svog patenta, a kako se patent tužioca u proizvodnji tuženog koristi od 1998. godine, odnosno 7 godina, po istoj metodologiji obračuna do dana veštačenja, tužiocu pripada naknada u visini od 253.271,00 dinar. Proizvod tuženog označen kao "LKP 96a" ne bi bez elemenata - delova tužiočevog patenta mogao da se koristi niti da ima upotrebnu i tržišnu vrednost.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno je i po oceni Vrhovnog suda usvojen tužbeni zahtev pravilnom primenom odredaba čl. 79. st. 1. tač. 2. i 3. Zakona o patentima ("Službeni list SRJ", br. 15/95) a za odluku dati jasni i pravilni razlozi koje u svemu kao osnovane prihvata i Vrhovni sud.

Nije osnovano isticanje tuženog u žalbi o pogrešnoj primeni materijalnog prava i pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, a naime, da je tužiocu naknadu trebalo odrediti prema čl. 99. st. 1. i 2. Zakona o patentima i čl. 31. i 32. Pravilnika o zaštiti pronalazaka tuženog te tač. 410. i tač. 420. Organizacionog uputstva za primenu Pravilnika tuženog.

Ovo, zbog toga što je odredbom čl. 99. Zakona o patentima propisano da se kriterijumi za utvrđivanje visine naknade i način i vreme plaćanja naknada određuju opštim aktom, ugovorom kojim se uređuje radno pravni odnos između poslodavca i zaposlenog ili posebnim ugovorom koji poslodavac i pronalazač zaključe povodom konkretnog pronalaska. U slučaju spora o visini, načinu i vremenu plaćanja naknade odlučuje sud na zahtev pronalazača ili poslodavca uzimajući u obzir doprinos tog pronalaska povećanju dobiti, odnosno stvaranju ušteda u preduzeću. Tuženi se pogrešno poziva na odredbu čl. 99. st. 1. i 2. Zakona o patentima koji se odnosi na naknadu za pronalaska iz radnog odnosa, a u parnici među strankama nije bilo sporno da tužilac nije radnik tuženog i da se ne radi o pronalasku iz radnog odnosa (čl. 95. Zakona o patentima). Kako tužilac i tuženi nisu zaključili ugovor o naknadi, a radi utvrđivanja visine naknade koja tužiocu pripada, saglasno su predložili da se naknada utvrdi prema opštim aktima tuženog i to Organizacionog uputstva iz 1992. godine i Pravilnika o zaštiti pronalazaka i tehničkih unapređenja iz 1996. godine koji su bili u primeni kod tuženog u vreme kada je tužilac zaštitio patentom svoj pronalazak. Kako vreme trajanja patenta iznosi 20 godina, po čl. 69. Zakona o patentima, to je veštak, pravilno i po oceni Vrhovnog suda, utvrdio kolika naknada tužiocu pripada za 20 godina, a kako se tužiočev patent u proizvodnji tuženog koristi 7 godina počev od 1998. godine, po istoj metodologiji obračuna do dana veštačenja utvrđena je naknada koja tužiocu pripada, a to je upravo dosuđeni iznos od 253.271,00 dinar. Tuženi se, u žalbi poziva na pogrešnu primenu odredaba Organizacionog uputstva tuženog iz 1992. godine i to na tač. 4.2.0. O ovim primedbama, koje tuženi ponavlja u žalbi a koje je i istakao kao primedbe nalaz i mišljenje sudskog veštaka, sudski veštak se izjasnio prilikom saslušanja na glavnoj raspravi pred prvostepenim sudom dana 23. 9. 2004. godine ističući da ovakva primedba tuženog nije osnovana. To što se tuženi poziva na tač. 4.2.0. odnosi se na tehničko unapređenje. Međutim, naknada je tužiocu utvrđena za patent kao viši oblik stvaralaštva koji uživa posebnu zaštitu (čl. 2. Zakona o patentima) a prema formuli određenoj čl. 4.1.0. Organizacionog uputstva za primenu Pravilnika o zaštiti pronalazaka i tehničkih unapređenja tuženog kako su parnične stranke saglasno predložile, pa je i po oceni Vrhovnog suda visina naknade pravilno utvrđena.

Kako je u toku postupka utvrđeno da tuženi od 1998. godine u proizvodnji svog proizvoda "LKP 96a", koristi delove tužiočevog patenta poluautomatski lovački karabin i stavlja ih u promet bez njegovog odobrenja kao nosioca patenta, i koji bez tužiočevog patenta ne bi imao ni upotrebnu ni tržišnu vrednost, dužan je i po oceni Vrhovnog suda, da u smislu čl. 79. st. 1. tač. 3. Zakona o patentima tužiocu naknadi štetu za period od 7 godina, odnosno od dana kada je stavio u promet tužiočev patent bez njegovog odobrenja do dana obavljenog veštačenja, u visini utvrđenoj veštačenjem. Istovremeno, pravilno je tuženom izrečena zabrana dalje proizvodnje i prodaje poluautomatskog lovačkog karabina izvedenog na osnovu standardne poluautomatske puške "M-77" namenjenog za civilne potrebe prvenstveno za lov a koje pravo je tužilac zaštitio aktom JU P-616 od 5. 12. 1996. godine saglasno čl. 79. st. 1. tač. 2. Zakona o patentima.

Kako je na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primenjeno materijalno pravo, bez bitnih povreda odredaba parničnog postupka, to je Vrhovni sud odbio kao neosnovanu žalbu tuženog i prvostepenu presudu potvrdio primenom čl.368. ZPP.

Predsednik veća-sudija,

Vesna Popović, s.r.

Za tačnost otpravka

sd